Cena 10 groszy

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 3 zł.
Zagranicą . . . . . . 5 zł.
Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 216 (7846) Niedziela, dnia 21 Września 1924 r Rok XXXII

Odsetki prawne.

Natchnnienia naszych władz rządowych w zakresie kodyfikowania stosunków prawno handlowych do szczęśliwych nie należą. Wyjaśnialiśmy w swoim czasie, że niewłaściwem wydawać się musi rozporządzenie rządu, nakładające jako najwyższy procent umowy 24 od sta. Wskazywaliśmy, że to nie wpłynie dodatnio na unormowanie się stopy procentowej, że nie powstrzyma jej drożyzny, a nawet poniekąd drożyznę stopy usankcjonuje, bo symbol 24 od sta, jako stopy dozwolonej, będzie już działał sugestywnie na całą sferę stosunków kredytowych. Gdy później wypadło jeszcze podnieść dozwoloną stopę umowną dla banków na 36 proc., okazało się odrazu, jak niefortunne było pierwsze rozporządzenie procentowe i można było przewidzieć, że doprowadzi to do dalszych komplikacji.

I oto właśnie następstwa tego dekretu w postaci nowych powikłań znajdujemy w rozporządzeniu o wysokości odsetek ustawowych (prawnych). Przez odsetki ustawowe (prawne) rozumiec należy odsetki, przypadające wierzycielowi niezależnie od stopy umownej, a wynikające z ustalenia na drodze sądowej nieuiszczonego w terminie długu. Odsetki takie wynosiłly dotychczas 6 od sta, od daty zaś nowego rozporządzenia (od 8 września rb.) podniesione one zostały na 24 od sta. — Podwyższone prawne procenty będą więc biegły od tej daty, gdy poprzednie zaległe procenty prawne dalej wynosić mają 6 od sta. Już to samo wprowadza komplikacje w obrachunkach i w trybie egzekwowania należności. Przypuśćmy powiem, że weksel uległ protestowi w dniu 1 czerwca rb. i nie został zapłacony. Pewne więc procenty prawne od zaległości obliczać się będą od 1 czerwca do 8 września po 6 od sta, a od 8 września do dnia zapłaty po 24 od sta. To samo dotyczy wyroków sądowych. Od dnia wytoczenia powództwa do dnia 8 września sąd winien przyznać procent prawny po 6 od sta, a dalej po 24 od sta. Wreszcie o ile nawet zapadł już wyrok przed wydaniem nowego rozporządzenia, to przy egzekwowaniu go przez komornika z samego prawa procenty zaległe po 8 września obliczane być mają po 24 od sta.

Powiedzieliśmy już, że dekret ten jest konwencją uprzedniego dekretu o największym procencie umownym i stąd jest, tak samo — jak pierwsze rozporządzenie — przepisem, który budzi usprawiedliwioną krytykę.

Jeżeli prawnie usankcjonowana stopa 24 od sta poniekąd podraża i utrudnia kredyt, zamiast go uczynić tańszym i dostępniejszym, to ta sama okoliczność zachodzi przy prawnie ustanowionej stopie procentu od zaległych długów na wysokim poziomie 24 proc.

Powiedzieć można, że w wyższym nawet, niż w pierwszym wypadku, przejawia się tu sugestywne, czy psychologiczne działanie wysokiej stopy mającej nazwę i symbol „prawny".

Zdajemy sobie sprawę z faktu, że sama gwarancja osiągania dochodu od zaległych długów w wysokości 24 procent będzie dla wielu wierzycieli zachętą do tego, by „pomyślnym okolicznościom" powierzać taki obrót interesów, iżby dłużnik zalegał w zapłacie, nawet po uzyskaniu przez wierzyciela wyroku. Wówczas, im dłuższa będzie zaległość, tem większy dochód z procentu zwłaszcza jeśli to dotyczy długów przedwojennych, niedawno innym dekretem zwaloryzowanych.

Oczywiście rozumiemy, iż głównym motywem ustanowienia tak wysokiej stopy procentu prawnego było położenie kresu owej deprawacji, która się zakradła do stosunków; iż dłużnik nie oglądał się na prawo wekslowe, ani na tak zwany „honor kupiecki" i dopuszczał weksle do protestu, spekulując na różnicę między procentem umownym a ustawowym (prawnym).

Dopuszczając do protestu, dłużnik miał jeszcze przez parę miesięcy tani kredyt, albowiem od dnia protestu procent liczył się po 6 od sta.

Było to zjawisko bardzo ujemne zarówno ze stanowiska moralnego jak gospodarczego. Ale środek leczniczy, który zastosowano, wydaje się znów obosiecznym.

Teraz w wielu wypadkach uprzywilejowany jest wierzyciel, bo prawo gwarantuje mu niemal maksymalną stopę umowną (właściwie najwyższą, z wyjątkiem stopy przyznanej bankom). Będzie to zgoła rujnujące dla dłużników, znajdujących się ostatecznie w przykrym położeniu, a przecie i takich nie brak. Jest ich bodaj daleko więcej od tych, którzy nie płacą w terminie, spekulując na różnicę procentu. Dłużnik będący w trudnościach wyjednywał sobie u wierzyciela już po zapadłym wyroku zwłokę i możność spłaty należności w ratach. Zalegając, nie miał przytem potrzeby obawiać się grozy rujnującego procentu prawnego.) Teraz wierzyciel w wielu wypadkach będzie pobłażał swej zwłoce, bo utrwali mocno korzyści od chwili zaprotestowania weksla.

Sama zasada, tu zastosowaną przez prawodawcę, że procent prawny jest równy najwyższej niemal granicy procentu dozwolonego, sama ta zasada sprzeciwia się ustalonej w stosunkach prawno handlowych praktyce. Dowodzi się wprawdzie, że wszak, gdy chodzi o banki; dozwolony procent jest wyższy, a nadto, że w rzeczywistości procent rynkowy jest znacznie wyższy. Lecz gdy prawodawca wciąż sam zmienia własną konsekwencję prawną i w motywach powołuje się to na wyjątki, to na fakty, niezgodne z prawem, wówczas nie przyczynnia się do prawidłowego uregulowania stosunków. Przyznajemy, że w danych warunkach nastręczały się tu rozbieżne trudności wobec schaotyzowania spraw kredytowych. Należało jednak raczej życiu powierzyć uzdrowienie stosunków, niż ustalać reguły, które z poczuciem prawnem nie są w harmonji. A trudno istotnie zgodzić się na to, aby to, co się nazywa „procentem prawnym" miało sięgać aż wyżyn 24 od sta. Jest to już ze stanowiska logicznego centradictio im adjecto".

ST. A. KEMPNER.

TELEGRAMY.

Nieszczęśliwa stolica Japonji.

LOMDYN, 20.9. — „Times" donoszą z Tokio, że w nocy z dn. 17 na 18 b. m. silny tajfun uderzył na miasto, burząc 3.600 domów, i pogrążając miasto w ciemności, przyczem uniemożliwił zupełnie ruch kolejowy. 3.000 ludzi zginęło.

Dwukrotny zamach podpalacza na wojskową krajarnię skór.

WARSZAWA, 20.9. Dziś w nocy nieznani złoczyńcy usiłowali podpalić fabrykę „Słoń", w której mieści się wojskowa krajalnia skór.

Około godziny 12-ej w nocy wybuchł pożar na parterze, a o godz. 6-ej rano na III piętrze. W obydwu wypadkach pożar ugaszono.

Doraźnie przeprowadzone śledztwo stwierdziło, że oba pożary powstały wskutek podpalenia.

Dochodzenie ustali niewątpliwie jak zbrodniarze dostali się do budynku strzeżoneśo przez posterunki wojskowe.

Góra runęła.

NOWY JORK. 20.9. Z Kalifornji donoszą o olbrzymim katakliźmie. Góra, znajdująca się nad kanionem Mudreck (?) osunęła się na przestrzeni szesnastu angielskich mil kwadratowych. Gruzy waląc się na dół, zniszczyły brzegi kanionu na przestrzeni ośmio mil angielskich.

Nowy Tutankhamen?

LONDYN, 20.9. Z Kairu donoszą o nowem olbrzymiem odkryciu, jakie zostało dokonane pod samem miastem, w grupie piramid Sakakra.

Znaleziono tam dwie kaplice grobowe faraonów, kompletne zachowane, z trumnami, klejnotami i t. d.

Pochodzą one z czasów trzeciej dynastji, są więc najstarsze ze wszystkich dotychczas odkrytych.

Likwidacja Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu.

WARSZAWA 20. W mocy ustawy z dnia 31 sierpnla 1924 roku w przedmiocie uregulowania stosunków celnych Główny Urząd Wywozu i Przywozu przestaje funkcjonować z dniem 30 września b. r. Do tej chwili urząd załatwiać będzie w dalszym ciągu sprawy związane z wydaniem pozwoleń importu i eksportu oraz przyjmowania należytości od tych tranzakcji, o ile podania w tych sprawach oraz odpowiednie opłaty uiszczone będą do dnia 27 września do godziny 1 w południe. Wszelkie sprawy po tym terminie przekazane zostaną do załatwienia departamentu handlowego Min. Przem. i Handlu.

Co się z Polski wywozi.

WARSZAWA 20. W dniu 19 b. m. odbyło się normalne posjedzenie zmniejszonego kompletu przywozu i wywozu w sprawach uchwalenia pozwoleń lub zakazów na import lub eksport szeregu artykułów. Pozwolono wywieść 47 i pół tony odpadków białej blachy, jako szmelcu do Niemiec; 201.450 kg. melasy; 5 wag, odpadków drożdżowych i kiełków słodowych, 3 wag. kaszy hreczanej, 65 wag. słodu, 59 i pół wagona kukurydzy, 35 wagonów buraków suszanych cukrowych, 1.800 kg. 250.000 ton kg. ziemniaków oraz 300 wag. celulozy.

Lewica występuje do walki o władzę

WARSZAWA 20. „Ekspress Poranny" przynosi wywiad z wice-marszałkiem Senatu, p. Woźnickim jednym z przywódców „Wyzwolenia", na temat projektów skoncentrowania lewicy w jeden blok polityczny. P. wicamarszałek Woźnicki spodziewa się, iż kluby robotnicze i włościańskie potrafią podporządkować swe różnice programowe wielkiej jdei demokratzcznej.

„Jesteśmy zdania, iż Sejm jako niezdolny do wyłonienia rządu parlamentarnego musi być rozwiązany. Nowe wybory nie powinny zastać nas nieprzygotowanymi. Przeciwnie! Na wzór prawicy, lewica musi się znaleźć w jednym obozie".

Echa podróży Sawinkowa.

WARSZAWA, 20.9. Jak się dowiadujemy, G. P. U. złożyło radzie komisarzy ludowych sprawozdanie o sprawie Sawinkowa.

Najciekawszem w tej relacji jest twierdzenie, że rząd sowiecki powinien zareagować na przepuszczenie przez Polskę Sawinkowa pod fałszywym paszportem do Rosji.

G. P. U. domaga się, aby rząd sowiecki złożył w tej sprawie rządowi polskiemu protest dyplomatyczny..

O pożyczkę dla ziemiaństwa.

WARSZAWA, 20.9. Premjer p. Władysław Grabski przyjął wczoraj delegację większej własności ziemskiej z Małopolski wschodniej.

Delegaci prosili premjera Grabskiego, aby udzielono ziemiaństwu pożyczki w wysokości 25 proc. wpłaconego podatku majątkowego na zakup nasion i nawozu sztucznego. P. Grabski odpowiedział, że obiecać pożyczki ze skarbu nie może, natomiast postara się wynaleźć sposób, umożliwiający ziemianom uzyskanie koniecznej gotówki.

Czem sobie tłomaczyć drożyzną mąki.

ŁODŹ, 20.9. Jak się dowiadujemy, województwo poleciło władzom instancji przeprowadzić we wszystkich młynach na obszarze województwa łódzkiego ścisłą kalkulację cen mąki żytniej i poleciło w wypadkach ujawnienia pobierania nadmiernych cen, pociągnąć winnych do odpowiedzialności karnej za lichwę.

W Gdańsku kosztuje amerykańskie żyto 12,65 florenów holenderskich franco Gdańsk, czyli 27 09 zł., zaś żyto polskie w Poznańskiem na eksport kosztuje już 5,50, czyli 24,50 zł.; z czego wynika, że w Gdańsku polskie żyto kosztuje 27 złotych.

Właśnie dzięki temu żyto w kraju drożeje, jak również i chleb, a jedynem wyjaśnieniem tej sprawy byłby zakaz wywozu zboża z kraju, lub też odpowiednie podwyższenie cła od wywozu

Interwencja mocarstw w Chinach.

MOSKWA, 20.9. Według informacji „Canton Gazette" w czasie pobytu amerykańskiego sekretarza stanu Hughes'a w Londynie rozpatrywana była sprawa podziału Chin na strefy wpływów. Od pewnego czasu wśród głównych państw. reprezentowanych na konferencji waszyngtońskiej przeważała opinja, iż nadszedł moment czynnej interwencji w Chinach. Grupa Morgana wywierała na sekretarza stanu Hughsa przed jego wyjazdem zagranicę nacisk w tym kierunku. Hughes zgodził się zasadniczo na interwencję, opartą na podstawie prawa mocarstw do obrony życia i mienia cudzoziemców i do uciekania się do aktów energicznych w takich np. wypadkach, gdyby upadek rządu chińskiego spowodował powszechny chaos w Chinach, zagrażający życiu i mieniu obywateli państw obcych.

NOWY JORK, 20.9. Na wczorajszem nocnem posiedzeniu rady gabinetowej w Pekinie uchwalono przekazać komendę naczelną nad wszystkiemi wojskami narodowemi generałowi Wan—Suj.

Pekin jest mocno zagrożony.

Marzenia Witosa.

WARSZAWA, 20.9. W kołach sejmowych zwracano uwagę na wydrukowaną w „Echu Warszawskiem" mowę p. Wincentego Witosa, wygłoszoną dn. 7 bm., na wiecu w Cieszanowie w Małopolsce wschodniej, Mowa ta, jak mówią jest zupełnie wyraźnym dowodem, że p. Witos marzy o nowym pakcie lanckorońskim, o nowym swoim gabinecie.

P. Witos długo mówił o potrzebie większości w sejmie o rządzie parlamentarnym i zapowiedział, że zawsze krzywdę osobistą gotów jest po święcić interesom państwa.

Rejestracja oficerów rezerwy.

WARSZAWA, 20. Przeprowadzona rejestracja oficerów rezerwy zostanie ostatecznie zamknięta we wszystkich okręgach korpusu z dn. 31 grudnia br. Wszyscy oficerowie, którzy nie zgłoszą się w tym terminie do rejestracji we właściwych P.K.U. tracą prawo o ubieganie się o stopień oficera rezerwy, a z dniem 1 stycznia 1925 r. przeprowadzeni będą w ewidencji szeregowych oraz traktowani jak szeregowi.

Odprężenie sytuacji w Zagłębiu naftowem.

LWÓW, 20. Jak się dowiadujemy, sytuacja strajkowa w przemyśle naftowym się poprawiła. Nastąpiło bowiem znaczne odprężenie, gdyż przemysłowcy naftowi zgadzają się na wycofanie swych warunków, obniżających płacę robotniczą. Robotnicy zaś zgodzili się na przystąpienie do pracy na dawnych warunkach umowy. Aczkolwiek jeszcze strajk trwa, należy jednak mieć na dzieję, że przy prowadzonych obecnie pertraktacjach zostanie w najbliższych dniach zlikwidowany.

Rewizja w Okręgowym urzędzie ziemskim w Grudziądzu.

WARSZAWA, 20. W związku z licznemi zażaleniami, jakie napływały do Min. Reform Rolnych na działalność urzędów ziemskich na terenie województwa pomorskiego, zarządzona zo stała inspekcja Okręgowego urzędu ziemskiego w Grudziądzu. Do przeprowadzenia dochodzeń delegowani zostali wyżsi urzędnicy ministerstwa pod przewodnictwem naczelnika wydziału p. Tomassiego.

Wysokość zadatku przy parcelacji rządowej.

WARSZAWA, 20. Jak nas informują, Min Reform Rolnych ustala obecnie nowe zasady regulujące wysokość pobieranego zadatku w związku ze sprzedażą ziemi przy parcelacji, prowadzonej przez urzędy ziemskie. Nowy projekt tej kwestji określa wysokość zadatku w zależności od kategorji nabywców (np. inwalidzi wojenni będą kategorją najbardziej uprzywilejowaną), oraz od charakteru poszczególnych objektów. Najwyższy procentowo zadatek przewidziany jest dla nabywców t. zw. „resztówek". Również i ilość lat, w ciągu których ma być dokonana zapłata na ziemię ulegnie zróżnicowaniu zależnie od kategorji nabywców. Należy zaznaczyć, że ustawa z dnia 15 lipca 1920 r., normująca zasady parcelacji rządowej sprawy po wyższej należycie nie uwzględniła.

Z rynku zbożowego

WARSZAWA, 20. W dniu 18 bm. na rynku zbożowym tendencja na wszystkie garunki zboża utrzymała się nadal mocna. W znacznym stopniu wpłynęła na to bardzo słaba podaż. Naogół biorąc ceny nie uległy zmianie. Żyto kongresowe wcenie 21 zł. za kwintal loco stacja załadowawcza. Poznań sygnalizował zniżkę o 1 zł. na kwintalu.

Bezrobocie w świetle cyfr.

Przeżywany kryzys finansowy daje się wszystkim we znaki. Cierpi pracodawca z braku zbytu, cierpi robotnik z braku pracy. Stąd obopólne niezadowolenie, stwarzające niepożądany ferment.

Państwo budując gmach od podwalin, wytęża siły w kierunku ulżenia doli swoim obywatelom, jednakże wysiłki te nie mogą zaspokoić wszystkich.

Troska o zabezpieczenie bytu szarej masy wysuwa się na pierwszy plan.

To też z prawdziwą przyjemnością konstatujemy fakt uruchomienia przez Magistrat robót publicznych w mieście.

Do robót tych zostali powołani przedewszystkiem robotnicy pozostający bez pracy, zamieszkali na terenie miasta Kalisza nie mniej jak rok jeden, żonaci, obarczeni rodziną w wieku do lat 16.

Podług przeprowadzonej rejestracji w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy, ogółem wszystkich poszukujących pracy w okresie czasu od 8 lipca do 15 września rb. zarejestrowano 1363 osób (1222 mężczyzn i 141 kobiet), z tych zamieszkałych w mieście 1061 osób, w tej liczbie 685 żonatych z 1206 członkami rodzin.

Za pośrednictwem P. U. P. P. powołano do pracy 667 robotników, stawiło się do pracy 436 robotników w tej liczbie 412 żonatych, mających na utrzymaniu 743 dzieci. Nie stawiło się z powodu wyjazdu, znalezienia pracy i innych przyczyn 231.

Jak widzimy miasto zrobiło dużo, dało kilku set rodzinom możność egzystencji w przeciągu paru miesięcy. A to już wiele.

KRONIKA.

— ZARZĄD KALISKIEGO TOWARZYSTWA WIOŚLARSKIEGO podaje do wiadomości druhów, że w niedzielę o godz. 4 po poł. dnia 5 października br. odbędzie się w lokalu klubowym nadzwyczajne ogólne zebranie celem dokonania wyborów do Zarządu Towarzystwa.

— ZARZĄD TOWARZYSTWA SPORTOWEGO „PROSNA" prosi wszystkich członków kolarzy, którzy nie biorą udziału w wyścigach, jak również i członków innych sekcji, ażeby w niedzielę 21 b.m. stawili się przed domem W P Raszewskiego przy szosie Tureckiej o g. 2 po południu dla okazania pomocy druhowi Wojcickiemu w organizacji, wyścigów.

— Z KALISKIEGO TOWARZYSTWA WIOŚLARSKIEGO.

W dniu 20.9 rb., tj. w sobotę w Klubie zimowym Towarzystwa Wioślarskiego, odbędzie się zabawa taneczna dla członków i wprowadzonych gości. Kostjumy dowolne.

Komitet zabawy ma nadzieję, że w sobotę sala zapełni się po brzegi, gdyż są przygotowane różne niespodzianki.

KOMITET.

— ZBIÓRKA.

Dowiadujemy się, że Opieka Szkolna przy szkole im. Rephana za zezwoleniem Starostwa organizuje w dniu 21 b.m. zbiórkę na zakup książek do bibljoteki i czytelni i na kupno maszyny do szysia i inwentarza dla szkoły gospodarstwa domowego.

Jak nas informują członkowie Opieki Szkolnej, zbiórka będzie ostatnia i fundusze nadal uzyskiwać będzie dzięki zorganizowaniu towarzystwa przyjaciół Szkoły powszechnej, do którego należeć będą rodzice dzieci uczęszczających do szkoły, byli wychowańcy i wszyscy sympatycy szkoły.

Mamy nadzieję, że Kaliszanie na tak piękny cel nie poskąpią grosza i kwestarkom byłym wychowanicom szkoły, puszki zapełnią po brzegi.

WDżungli Kochinchiny

35) *romans z francuskiego.*

— Uprowadzono mnie gwałtem, a mąż mój wydał mnie sam w ręce czarownic. Broniłam się, jak dzikie zwierzę, zębami i pazurami. Związano mnie i powleczono. W drodze spotkano białego oficera z dwoma galonami, a było to już w sercu martwej krainy. Bronił się jak lew, lecz ludzie jego pierzchli. Więc ujęto go, ja korzystając z zamieszania, przegryzłam sznury i uciekłam.

— A on? Biały wojownik, czy był jeszcze przy życiu, gdyś uciekła?

— Wzięto go żywcem, ale oni go stracą tam w świątyni za to tylko, że wkroczył w krainę wzbroniona mężczyznom. Takie jest prawo żywych bogów.

— Ależ te żywe bogi? Gdzież one są wreszcie i co to za istoty?

— Tego nie wiem — westchnęła Hmon. Żywe bo... obcują tylko z wróżbitkami, a ja nie chciałam być ich sługą. Opowiedziałam wam już wszystko. Wielki ...! — dodała jeszcze, zwracając się do misjonarza ...jmując go wymownem spojrzeniem. — Mówiono ...oddawna, żeś ty dobry i przekonałam się o tem sama, gdy mnie przygarnąłeś, ale i ja nie zostałam ci dłużna. Powiedziałam ci to, o czem nie wie żaden ...ały człowiek, choć wiem, że przepłacę to życiem, ...teśmy skwitowani.

— On ustrzeże cię i twe mie w opiekę — rzekł mi...narz, ukazując ręką na krucyfiks.

— Niech przyjmie mnie na tamtym świecie, bo tu dni moje są policzone.

— Idź do siebie dziecię moje i odpocznij a spokój powróci ci.

Lecz ona wypostowała się dumnie.

— Ja nie czuję niepokoju ani trwogi i skoro moi wyrzekli się mnie i ja się ich wyrzekam; wiem, że mnie zabiją, lecz w tym, ani tamtym świecie nie pragnę ich spotkać. Zginę więc bez żalu, dobry ojcze białych.

Z temi słowy odeszła, Rawenna zaś i Piotr robili pospieszne plany. Słońce było już wysoko, gdy Piotr powrócił do forţu, skąd wyruszyć miał tego jeszcze wieczora. Rawenna ze swej strony robił przygotowania, przy których zapomniał nieco o swej nowej prozelitce. Wśród tego przyszło mu jeszcze na myśl iż należy ją spytać, w jaki sposób odbywają się wyroki skazanych w świątyni. Być może, że jakieś obrzędy przedłużają życie skazanych. Był to ważny szczegół przez odbiciu Redewskiego i to jedno tylko dawało nadzieję, że się go zastanie przy życiu. Ożywiony tą nadzieją misjonarz pospieszył do izdebki Hmon. Zobaczył ją od progu już klęczącą przy łóżku, z ręką koma rozpostartemi na krawędziach. Nie odwróciła się na jego wejściem i zdawała się być pogrążona w modlitwie, czy rozmyślaniu.

Misjonarz zbliżył się i położył jej rękę na ramieniu.

— Chciałem cię jeszcze spytać Hmon...

W tej chwili jednak cofnął rękę, niemile urażony metalowym chłodem tego młodego ciała.

— Hmon! — zawołał jeszcze, pochylając się nad klęczącą.

Wtedy dopiero spostrzegł na bursztynowej szyi młodej kobiety cienką smugę krwi, prawie już skrzepłej. Smuga ta ciemno czerwona snuła się od szyi po przez ramię, gubiąc się pod tuniką w okolicach łokcia. Szukając rany, Rawenna rozgarnął włosy nieco powyżej karku, a wówczas palce jego natrafiły na coś chropowatego i błyszczącego. Była to główka od szpilki, którą zdradziecka ręka wbiła w kark klęczącej kobiety Rawenna wyjął ją ostrożnie, krew czarna i zgęstniała nie sączyła się już z rany. Nie ulegało wątpliwości, że szpilka była zatruta. Szpilka ta nie była okazem przedhistorycznym. Misternie wyrzeźbiona główka zdradzała wysoki artyzm i znaczny poziom kulturalny Wyobrażała ona twarz ludzką, piękną i wyrazistą, ocienioną puklami czerwonych włosów. Reprodukcja zapewne posągu czerwonego boga — pomyślał misjonarz — zawijając starannie w papier niebezpieczny okaz. Następnie uniósł martwe ciało Hmon i próbował ułożyć je na pościeli. Zwisła mu przez ramię, a twarz jej zwrócona ku światłu, ukazała go straszliwie zsiniona, pocentkowana w błękitne plamy. Był to widoczny ślad zabójczego jadu.

Nieszczęsna ofiara okrutnych i mściwych czarownic, była już w lepszej krainie, o której wspomniała przed zgonem. A jednak na ustach zdradziecko zamordowanej, igrał zda się szczególnie słodki i niemal promienny uśmiech. Po krótkim namyśle ojciec Rawenna odczepił różaniec z krzyżem, który nosił u pasa i zawiesił go na szyi zmarłej, potem układł przy niej i modlił się długo.

Hmon otrzymała tegoż dnia jeszcze pogrzeb chrześcijański.

ROZDZIAŁ 16.

Tegoż dnia jeszcze wyprawa, zorganizowana z niezwykłą sprężystością, wyruszyła pod osłoną nocy. Codziło o zachowanie najściślejszej tajemnicy, to też dwaj tylko zaufani prozelici ojca Rawenny uwiadomieni zostali o prawdziwym celu wycieczki, innym powiedziano tylko, że będzie to zwykły objazd, dokonany w zastępstwie komendanta Redewskiego. Przed wyjściem złożono krótką naradę. Najprościej byłoby puścić się za pielgrzymką kobiet, która szła pieszo można więc było spodziewać się, że się ją doścignie na czas i że w takim razie można by było odbić Wandę siłą. Lecz jawny taki pościg przedstawiał różne nieprzewidziane niebezpieczeństwa. Przedewszystkiem można się było obawiać, że czarownice zamordują Wandę, tak samo jak zamordowały Hmon w samem sercu misji. Nie było czasu, niestety, na szukanie nieznanych morderców, coby może naprowadziło na ślad ukrytych szpiegów, jakich miały tu niezawodnie kaplanki z gór. Szybkość i tajemnica oto były jedyne metody działania, jakie można było zastosować.

Niezależnie od tego Piotr wysłał kurjera do władz w Saigonie, donosząc o ujęciu Redewskiego. Dwóch innych wyprawił do dwóch sąsiednich fortów, przygotowując sobie w ten sposób rezerwę posiłków. Rozsądniej byłoby zapewne zaczekać na nadesłanie tych posiłków, lecz położenie obojga Redewskich było tak groźne, że tym razem nawet ojciec Rawenna nie żądał zwłoki, rozumiejąc, że każda godzina jest drogą, jeśli wyprawa osiągnąć ma bezpośredni swój cel, tj. uratowanie życia obojga rodzeństwa.

(D. C. N)

— WYŚCIGI KOLARSKIE O MISTRZOSTWO. Przypominamy Kaliszanom o wyścigach kolarskich 21 bm. o mistrzostwo m. Kalisza, które odbędą się w niedzielę, początek punktualnie o 4, koniec o 5.40 pp. wyścigi wzbudziły powszechne zainteresowanie ponieważ stają naj lepsi kaliscy kolarze.

Niewątpliwie kaliszanie skorzystają ze sposobności i zadokumentują swoją łączność ze sportem.

— Z KINA MIRAŻU.

Ostatnie dwa dni wyświetla Kino „Miraż“ monumentalny film p. t. „Helena czyli upadek Troi“. Stara treść wszystkim znana, czerpiąca swe źródło z boskiej Iljady, Homera, zyskała so bie nieśmiertelność i... powodzenie na długi czas. Wystawa wprost bajkowa zastosowana do najdrobniejszych szczegółów, stanowi wprost znaczenie naukowe z jednej strony, z drugiej informuje swym przepychem. Role Heleny kreu je piękność o klasycznych rysach twarzy, wespół z Gajdarowem znanym z „ Hrabiny Paryża“. Dowodem nadzwyczajnej wartości filmu jest niebywały przypływ publiczności szturmu jących wprost okienka kasy. Muzyka powiększo na do kwartetu, wykonywująca rzeczy wyłącznie klasyczne daje rękojmię spędzenia mile wieczoru w kinie, które jak pod tym względem i pod wzglę dem doboru obrazów będzie przewyższało inne Kina.

— Z RADY MIEJSKIEJ.

Porządek dzienny 18 posiedzenia Rady Miejskiej m. Kalisza w dniu 22 września 1924 r. o godz. 7 i pół wieczorem w sali posiedzeń Wydziału Cywilnego Sądu Okręgowego w Kaliszu

1) Odczytanie protokułu z poprzedniego po siedzenia.

2) Sprawa budowy pomnika dla poległych w wojnie niepodległość Polski.

3) Upoważnienie Magistratu do zaciągnięcia w Polskim Banku Komunalnym pożyczki do wysokości 60000 złotych na pokrycie termino wych zobowiązań Magistratu.

4) Sprawa kredytu amerykańskiego dla miasta.

5) Uchwalenie programu podatkowego na 1925 rok (referent p. Moreau).

6) Rozpatrywanie Rozdziału 5 (Wydział Podatkowy) Preliminarza budżetowego m. Kalisza na 1924 rok.

7) Uchwalenie podatku inwestycyjnego na pokrycie strat spowodowanych powodzią w mieście Kaliszu.

8) Wolne wnioski.

— KINO „STYLOWY“ wyświetla potężny dramat polskiej produkcji, reżyserji Nina Niovila. W rolach głównych M. Swierzyńska — M. Korska B. Blombergowa — T. Roland, M Halicz, F. Gawłowicz i M. Morlachi.

Silami „Warszawskiej szkoły gry scenicznej filmowej Niny Niovili wystawiono pierwszy obraz nowej wytwórni Niovilafilm przyznać trzeba, że ze wszystkich obrazów polskich ostatniej doby jest to jedyny może film mogący tak pod względem gry artystów jak i wykonania techniczne go śmiało rywalizować z zagranicą. Niema tu przepychu, niema takiego efektu, ale artyści grają z przejęciem, ze zrozumieniem: reżyserja wie czego może i powinna od nich żądać, nic nie jest bezcelowem, każdy ruch, wyraz oka twarzy wypływa logicznie z roli, całość jest estetyczna i artystyczna.

Taka Swierczyńska w roli Ireny to talent pierwszorzędny o wielkiej i pewnej przyszłości ekranowej, jej łzy to nie eter, ani gliceryna; zastrzykiwana w oczy diwy lirycznej płacz, przezywającej swą rolę artystki.

Korska — wykwintna, zmysłowa daje piękną kreację Leny, zdradzającej, a w następstwie opuszczonej kochanki.

Halicz zalicza się bezwarunkowo do najlepszych filmowców i dowodzi, że można w nim wszelkie nadzieje pokładać, że stanie na czele polskich artystów filmowych. Reszta w roli głównej występujących artystek i artystów pewni swego zdania popisują się bez słowa krytyki.

Kto chce spędzić mile wieczór, niech spieszy do „Stylowego“; bo obraz tylko włącznie do niedzieli zostaje na ekranie.

— PROBA OGOLNA kaliskiej Straży ogniowej ochotniczej, przedostatnia w bieżącym sezonie letnim, odbędzie się w niedzielę, 21 bm., o godz. 7 rano.

— Z SĄDOWNICTWA.

W Nr. 213 „Monitora“ z dn. 17 bm. ogłoszono nominację: p. Feliksa Murzynowskiego, p. sędziego pokoju niezawodowego w Złoczówie, na sędziego zawodowego w okręgu sądu Okręgowego w Kaliszu, oraz 2) p. Zygmunta Wawrzyńca Sielskiego na sędziego pokoju w Turku.

— TEATRY W KATOWICACH I SOSNOWCU. Prowadzone będą pod znaną i energiczną ręką dyrektora Henryka Czarneckiego. Na obie te sceny został skompletowany personel złożony z wybitnych sił artystycznych. W skład komedji i dramatu wchodzi 40 osób; w operetce solistów 20 osób; chóru, corps de balet i baletu — 42 osoby; skład orkiestry 31 osoba. Wogóle na tych dwuch scenach pracować będzie z górą 160 osób. włączając personel techniczny i administracyjny. Inauguracyjne przedstawienie w Katowicach naznaczono na sobotę dn. 20 bm. na które dany będzie „Wielki człowiek do małych interesów“ Al. hr. Fredry. Pierwsze przedstawienie operetkowe rozpocznie „Biały mazur“ Lehara.

W Sosnowcu sezon rozpocznie się dopiero w czwartek dn. 25 b.m. Opóźnienie nastąpiło z powodu ogólnego remontu teatru, który wskutek porobionych zmian i wprowadzenia wielu ulepszeń zyskał tak na wyglądzie estetycznym, jak również daje możność lepszego wystawienia sztuk pod względem technicznym. Jest to dziś zakrój imprezy na dużą skalę, a znając zamiłowanie i ruchliwość dyr. Czarneckiego, można się spodziewać, że placówka ta spełni swoje zadanie pod każdym względem zadowalająco.

— ZWALNIANIE ROCZNIKA 1902.

Obecnie zostaje zwolniona z szeregów nadliczbowa część rocznika 1902 z wszystkich rodzajów broni za wyjątkiem jazdy i artylerji konnej.

Ta ostatnia kategorja zostanie zwolniona w końcu września.

— NADZOR NAD SAMOCHODAMI.

Na zasadzie rozporządzenia ministra robót publicznych i ministra spraw wewn. z dnia 6 lipca 1922 r. pozwolenia na prawo kursowania samochodów, wydane w r. 1923 powinny być odnowione na rok bieżący W związku z tym, przypomina się właścicielom samochodów o tym obowiązku, jednocześnie zwraca się uwagę, że wszyscy ci, którzy do 1 października nie uzyskają prolongaty dokumentów, uprawniających do używania samochodu, będą karani w drodze administracyjnej grzywną do 500 zł. lub aresztem do 2 tygodni. Odpowiednie podania (opłacone stemplem 4 zł.), należy wnosić w Warszawie do oddziału ruchu kołowego Kom. Rządu, Danilowiczowska 10. Przy kontroli wozów samochodowych zwracać się będzie specjalną uwagę na prawidłowe urządzenie oświetlenia tablic z numerami (z tyłu), oraz przy samochodach ciężarowych na umieszczenie nazwiska, imienia i adresu właściciela samochodu.

— WCIELENIE DO SZEREGOW ROCZN. 1903.

Jak się dowiadujemy, termin wcielenia rocznika 1903 został definitywnie wyznaczony na okres od 1 do 7 października.

Wszyscy popisowi kontyngensowi otrzymają imienne karty powołania z dokumentami podróży w celu natychmiastowego wyjazdu do wyznaczonego oddziału służby.

W uzupełnieniu podanej wiadomości o zaliczeniu służby ochotniczej poborowym rocznika 1903 D.O. K. wyjaśniło, że termin zgłoszeń w tej sprawie w P. K. U. upływa z dniem jutrzejszym.

Zaznacza się, że popisowym jednorocznym czas służby ochotniczej zaliczony nie będzie, pozostałym poborowym czas służby frontowej (najmniej 3 miesiące) w całości zostanie zaliczony, natomiast służba pozafrontowa etapowa zostanie zaliczona w połowie a służba w kraju — jedna trzecia część.

Te same przepisy są stosowane przy zaliczeniach służby poborowej z r. 1920 dla starszych roczników.

Z rocznika 1902 nie nadliczbowi służyć będą w myśl stałej ustawy, 2 lata.

Obecnie w M. S. Wojsk. i D. O. K. są w toku prace nad zredagowaniem obszernych przepisów przejściowych do nowej ustawy.

— NOWE WARUNKI PŁACY W ROLNICTWIE.

Prowadzone od kilku dni obrady nadzwyczajnej komisji rozjemczej w sprawie zawarcia zbiorowej umowy w rolnictwie dla pracowników sezonowych, zostały zakończone pomyślnie. Powzięte orzeczenie komisji tej przyznało prawo do otrzymywania przez sezonowych robotników rolnych deputatu na utrzymanie, według norm wydawanych w rolnictwie po znańskiem. Co się zaś tyczy gotówkowych uposażeń sprawę tę uregulowano w następujący sposób: za miast wskaźnika obliczeniowego, stosowanego w umowach rolnych według ceny żyta, przyjęte zostały normy opłat w złotych.

Pięć województw b. Kongresówki podzielono na trzy rejony płac. I tak pierwszy rejon obejmuje całe woj. warszawskie i łódzkie, drugi Kielce i połowę Lubelszczyzny, trzeci woj. białostockie i pozostałą część woj. lubelskiego. Robotnicy sezonowi podzieleni zostali na trzy klasy płacy: od 16 do 18 lat mężczyźni oraz wszystkie kobiety stanowią pierwszą klasę, mężczyźni od 18 do 21 lat — drugą klasę, oraz robotnicy ponad 21 lat — trzecią klasę. W pierwszym rejonie płace sa następujące: 1 zł. 1,30 . 1,60 zł. dziennie; w drugim rejonie: 85 groszy ,115 gr., 1 1,40 gr., w trzecim rejonie: 70 groszy ,1 złoty i 1,20 zł. Nie zależnie od gotówkowych wypłat dziennych, przysługuje sezonowym robotnikom wspomniane deputaty.

— Przegląd Polityczny.

Potrójny zeszyt Przeglądu Politycznego (№ 8 9—10) zawiera — jak zwykle — bogatą treść informacyjną. Wobec wrześniowej sesji Zgromadzenia Ligi Narodów, załącznik ogłoszony w tym zeszycie nabiera specjalnie ważnego znaczenia, gdyż umożliwia czytelnikowi polskiemu zaznajomienie się z pełnemi tekstami dokumentów, odnoszących się do obrad genewskich: w pierwszym rzędzie wymienić tu należy tekst Traktatu o wzajemnej pomocy i szereg dokumentów z nim związanych. Pozatem załącznik zawiera wydany po raz pierwszy w języku polskim statut Kłajpedy i Konwencję Kłajpedzką oraz dokumenty, poprzedzające przyjęcie tej konwencji.

W zeszycie znajdujemy cenne artykuły prof. Stanisława Kętrzyńskiego, Władysława Studnickiego, Alfreda Bzowieckiego, Leszka Kirkiena i innych.

— NOWY MNOZNIK NA PAZDZIERNIK.

Na wczorajszem posiedzeniu Rady ministrów, ustanowiony został nowy mnożnik do uposażeń urzędniczych za miesiąc październik, w wysokości 38 punktów.

— BILETY SKARBOWE.

Ministerstwo Skarbu opracowało projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o bilitach skarbowych.

Będą to krótkoterminowe zobowiązania Skarbu Państwa, posiadające prawa papierów pupilarnych. na ogólną sumę 75 milj. zł. z terminem do 6 miesięcy.

Narazie przewidywane jest wypuszczenie serji I biletów skarbowych w wysokości 15.000.000 zł. z terminem 3 miesięcznym. Emisja projektowana jest 1 listopada rb.

Będzie to papier podobny do wekslu, od którego procent płatny będzie przez potrącenie od sumy nominalne; przy sprzedaży według stopy, ustalonej przez Ministra Skarbu w zależności od stanu rynku pinjężneego oraz stopy dyskontowej Banku Polskiegó.

Bilety skarbowe dyskontowane będą przez Bank Polski.

Sprzedaż ich skoncentrowana zostanie w Banku Gospodarstwa Krajowego, przy współpracy banków prywatnych.

Bilety skarbowe przeznaczone będą między innemi na skocentrowanie złotych bonów skarbowych.

Projekt rozporządzenia o biletach skarbowych przesłało już Ministerstwo Skarbu do Rady Ministrów

BIULETYN

SPOSTRZEŻEŃ METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ" Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

w dniu 20 września 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	754.1 m.m.
2) Kierunek wiatru	SE
3) Siła wiatru	1 m/s
4) Stan nieba	pogodnie
5) Wilgot. bezwzględna	9.1 m.m.
6) Wilgot względna	96%
7) Temp. powietrza	+10.5
8) Ilość opadów (z doby ubiegł. w calym)	Niebyło
9) Najwyż. temp.	+18.3
10) Najniż. temp	+9.2
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. pp.	+14.0

Podziękowanie.

Komitet obchodu odsłonięcia tablicy pamiątkowej, niewinnym ofiarom barbarzyństwa pruskiego„ w. r. 1914; ma zaszczyt złożyć serdeczne podziękowanie wszystkim Tym, którzy w dniu niedzielnej uroczystości 14 września rb. spełniając swój obywatelski obowiązek, przyczynili się do uświetnienia obchodu, a przedewszystkiem:

Weteranom 63 roku, całemu korpusowi Oficerskiemu na czele z p. Generałem Wróblewskim, dzięki obecności których i udziałowi kompanji honorowej wojskowej, przez oddanie na cześć pamięci ofiar trzykrotnej salwy karabinowej, oraz podniosłej muzyce wykonanej przez orkiestrę pułkową pod batutą p. kap. Ksionka i wykonanie precyzyjne uwert. Wagnera „Polonji" na akademji uroczystość cała przybrała nader podniosłe wrażenie, niezatarte w pamięci obecnych. Następnie chórowi Rzem. Chrz. za piękne odśpiewanie Roty „Konopnickiej" pod dyr: p: Jasińskiego Sz: Duchowieństwu wszystkich wyznań, p. Staroście Stefańskiemu, p. Prez. sądu Młynarskiemu, p. Prezyd. Szarrasowi, p. rejent. Bzowskiemu za wygłoszenie treściwego i doniosłego referatu na akademji, przedstawicielom Urzęd. Państw. i komun. wszystkim przybyłym Delegacjom z Ostrowa, Krotoszyna, Pleszewa, Kępna, Pabjanic; Konina; Turka Blizanowa, Sulisławic, Brudzewa; Szczypiorna; wszystkim delegacjom kaliskich korporacji instytucji, Stowarz. Związków, Kół Szkół; Skautom; Strażom Ogniowym na czele z p. p. w. k: Szpechtem, Policji Państw. Straży Hon. Obywatelskiej na czele z p. Prez. J. Motylewskim i Komend Policji P. Gorczyńskim, którzy z pomocą dobrej woli i zrozumieniem wszystkich sfer mieszkańców miasta bez różnicy wyznań, na tak małej przestrzeni placu przed tablicą, umieli tak malowniczo i sprawnie ugrupować wszystkie delegacje i masy uczestników, zasługując sobie na ogólne uznanie. Spokój jaki panował podczas całej ceremonji, dał dowód, że mieszkańcy naszego miasta skupili i zestrzelili swe uczucia z powagą tej chwili, która w sercu każdego stanowiła cząstkę serdecznej pamięci ofiar, jaka się wiąże z przeszłością męczeństwa Kalisza, oraz art. rzeźbiarzowi p. Krzyżanowskiemu za piękne wykonanie projektu tablicy, która świadczy o jego wysokiem poziomie duchowego artyzmu i p. J. Szczepaniakowi za udekorowanie i zrobienie zasłony na tablicę.

Prezes Komit. Obch.
(—) B. BUKOWINSKI.
Sekretarz (—) K. MASŁO.
Kalisz dn. 20 września 1924 roku.

Giełda Warszawska w Złotych.

New-Jork	5.18½
Londyn	23.12
Paryż	0.27.35
Szwajcarja	0.97.81
8% pożycz. zł.	0.59
4% poż. prem.	0.70
Bony zł. S. II A.	0.88
Listy Tow. K. Ziem. 4½	27.50

OBWIESZCZENIE.

W myśl reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 25 lipca 1924 r. Nr. SM. 3614/24 zakomunikowanego Magistratowi reskryptem Województwa w Łodzi z dnia 6. sierpnia 1924 r. Nr. SM. 1680, oraz w myśl art. 1 i 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 p. 747), Rada Miejska miasta Kalisza na posiedzeniu w dniu 11 września 1924 roku uchwaliła pobór dodatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości w wysokości 25% słownie dwadzieścia pięć procent, co podaje się niniejszem do publicznej wiadomości. W razie zniżki rekursowej w podatku państwowym od nieruchomości dodatek komunalny do tego podatku zniżony będzie automatycznie w stosunku do uzyskanej zniżki w podatku państwowym.

Kalisz, dnia 19 września 1924 r.

1811 MAGISTRAT.

Obwieszczenie.

W myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. ogłoszonego w Dz. U. R. P. № 51 poz. 523 nałożony został na właścicieli nieruchomości państwowy podatek od nieruchomości na 1924 rok w wysokości 20% umownego komornego, obliczonego w myśl art. 5 i 6 ustawy o ochronie lokatorów z wyłączeniem opłat dodatkowych z wymienionych w art. 7 i 8 tejże ustawy, lub wartość czynszowa nieoddanych w najem nieruchomości lub ich części, względnie 20% podatku z 5% wartości czynszowej od ustalonej wartości obiegowej niewynajmowanych nieruchomości w razie niemożności ustalenia wartości czynszowej tychże.

W myśl rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 25-go lipca 1924 r. i zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej m. Kalisza dolicza się do podatku tego 25% dodatku komunalnego.

Z powodu, że Magistrat m. Kalisza, który w myśl § 8 powołanego na wstępie rozporządzenia uskutecznił wymiar tego podatku, obecnie doręcza już wezwania płatnicze na powyższy podatek, podaje się do wiadomości, że terminy i miejsce płatności tego podatku według postanowień § 18 tejże ustawy ustalone są w następujący sposób.

Podatek powyższy należy wpłacić:

a) za okres od 1 czerwca do 30-go września 1924 r. najpóźniej do dnia 30-go września 1924 r.

b) za okres od 1 października do 31 grudnia 1924 roku najpóźniej do dnia 20 grudnia 1924 r.

Od kwot podatku nieuiszczonych w przepisanych terminach płatności będą pobierane oprócz odsetek za zwłokę przewidzianych w art. 10 ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 127 poz. 1044) kary za zwłokę w wysokości ½% podatku, za każdy dzień zwłoki. Zaległe kwoty podatku wraz z ewentualnemi odsetkami i karami za zwłokę ściągają przymusowo Magistraty bezpośrednio. Podatek wymierzony w złotych należy uiścić w złotych w kasie miejskiej.

Likwidatura podatku znajduje się w Magistracie ul. Kościuszki 4, I p. drzwi № 4.

Ze względu na wysokie odsetki zwłoki leży w interesie każdego by terminy płatności ściśle dotrzymał.

Kalisz, dnia 18 września 1924 roku.

1812 MAGISTRAT.

Redaktor W. BADWEN. Druk „Gazety Kaliskiej", Aleja Józefiny 1. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp.